Veritabanı Programlama Bölüm 2 SQL Server ve Kurulumlar

Dr. Öğr. Üyesi Murat TAŞYÜREK (kayubmprogramlama1@gmail.com) 12 Ekim 2023

Kayseri Üniversitesi, Bilgisayar Mühendisliği Bölümü

- Veritabanları yapılandırılmış bilgi veya verilerin depolandığı alanlardır.
- Veriler veritabanında mantıksal bir düzen içerisinde saklanıp, çeşitli sorgular ve veri kayıt modelleriyle yönetilir hale getirilir.
- Bu veritabanında kayıtların sorgulama ve yönetimi işlemleri yapabilmek için veritabanı programlama teknikleri kullanılır.

- SQL (Structured Query Language) türkçesi yapılandırılmış sorgu dili'dir.
- SQL, verileri yönetmek ve tasarlamak için kullanılan bir dildir.
- SQL, kendisi bir programlama dili olmamasına rağmen birçok kişi tarafından programlama dili olarak bilinir.
- SQL herhangi bir veri tabanı ortamında kullanılan bir alt dildir

- Veritabanı yönetim sistemleri (VTYS) için özelleşen SQL standartları korunarak döngü, akış, koşul ve benzeri programsal dil özelliklerinin içerildiği özelleşmiş SQL programlama dilleri geliştirilmiştir.
- Oracle VTYS için yordamsal dil özelliklerine sahip PLSQL, Micrsofot ve Sysbase için bazı yordamsal dil özelliklerini barındıran T-SQL geliştirilmiştir.
- Transact-SQL, Microsoft'un ve Sybase'in ilişkisel veritabanlarıyla etkileşim kurmak için kullanılan SQL'in tescilli uzantısıdır

- RDBMS (Relational Database Management Systems), Türkçesi ise ilişkisel veritabanı yönetim sistemleri olarak adlandırılan kavram, genel bir yazılım alanını belirtir.
- Bu yazılımlar arasında ücretli, ücretsiz, açık kaynak ya da kapalı kaynak olarak birçok farklı veritabanı yönetim sistemleri mevcuttur.
- Microsoft SQL Server, Microsoft tarafından geliştirilen ve yönetilen bir ilişkisel veritabanı yönetim sistemidir.
- SQL Server, büyük ve karmaşık veritabanlarını depolamak, yönetmek, sorgulamak ve işlemek için kullanılan bir yazılım ürünüdür.

- **SQL Server Express Edition:** SQL Server'ın kullanımı kolay, işlemci, ram ve veritabanı büyüklüğü gibi birçok mimari kısıtlamaları olan, küçük uygulamalar için kullanılabilecek ücretsiz sürümüdür.
- Bu sürümü ticari uygulamalarınızda da kullanmanızda herhangi bir sakınca yoktur.
- Genel olarak, küçük veritabanı kurulumu ve yönetimi gerçekleştirilecek yazılım uygulamalarında istemcilere kurularak yazılımın veritabanı ihtiyacını karşılamak için kullanılır.

- SQL Server Developer Edition: Geliştiriciler için gelişmiş test ve uygulama alt yapısı olarak hazırlanan bu sürüm, SQL Server'ın tüm özelliklerine sahiptir.
- Ancak sadece test ortamlarında kullanılmak üzere lisanslanan bir Enterprise Edition kopyasıdır. Test ortamı dışarısına çıkarılacağında Enterprise Edition sürümüne yükseltmek için yeniden lisanslanmalıdır.

- SQL Server Standard Edition: SQL Server'ın değişmeyen ve ana sürümü niteliğindeki sürümdür. Küçük ve orta ölçekli kurum ve kuruluşlar için hazırlanan SQL Server'ın tüm ana özelliklerine sahip sürümüdür.
- SQL Server Enterprise Edition: Büyük kurum ve kuruluşlar için büyük verilerin yönetim, depolama, işleme ve analiz etme gibi bir çok görevi en iyi ve performans ile gerçekleştirebileceğiniz SQL Server sürümüdür. Bu sürüm, büyük verilerin hızlı ve performanslı yönetilebilmesi için mimari olarak da en yüksek donanım ihtiyaçlarını destekleyecek şekilde tasarlanmıştır.

Kurulum ön bilgi

- Microsoft SQL Server, MySQL, Oracle, PostgreSQL yaygın olarak kullanılan veritabanı yönetimi sistemi yazımlarıdır (VTYS) (ingilizcesi, DBMS: Database Management System).
- VTYS ve VTYS'ye bağlanmak için kullanılan yazılımlar farklı şeylerdir.
- SQL Server Express edition VTYS yazılımıdır. Bunu kurduğunuzda veritabanı yönetim sistemini kurmuş olursunuz.
- Ancak, kurulum yaptıktan sonra direk veritabanına bağlanamazsınız. Veritabanına bağlanmak ve yönetmek için Sql Server Management Studio'yu kurmanız gerekir.
- Standart, Developer ve Enterprise sürümlerinde buna gerek yoktur çünkü onlar ücretli sürüm olduğu için onların içerisinde default gelir.

SQL Server Bağlantı

- Bu ders kapmasında Microsoft SQL Server kullanacağımız için ücretsiz sürüm olan MS SQL Server 2014 Express sürümünü kullanacağız.
- Veritabanına bağlantı ve T-SQL programlama için SQL Server Management Studio aracını kullanacağız.
- Kurulum için

https://www.microsoft.com/en-us/download/details.aspx?id=42299 adresinden SQL Server 2014 Express ve SQLManagement Studio ürünlerini indiriyoruz.

• Sürümlerinin ikisi de ya 32 bit olsun ya 64 bit olsun. Biri 32 bit diğeri 64 bit olmasın. Uyumsuzluk sorunu çıkar.

SQL Server İndirme

microsoft.com/en-us/download/details.aspx?id=42299

	Choose the download you want		×
	Express 328IT WoW64\SQLEXPR32_x86_ENU.exe	149.9 MB	•
	Express 32BIT\SQLEXPR_x86_ENU.exe	168.4 MB	1.
	Express 648IT/SQLEXPR_x64_ENU.exe	196.7 MB	
	ExpressAdv 32BIT\SQLEXPRADV_x86_ENU.exe	1.1 GB	
Expand all Collar	ExpressAdv 648IT\SQLEXPRADV_x64_ENU.exe	1.1 GB	
> Details	ExpressAndTools 328IT\SQLEXPRWT_x86_ENU.exe	840.8 MB	
Version:	ExpressAndTools 648IT\SQLEXPRWT_x64_ENU.exe	833.2 MB	
File Name:	LocalDB 328IT\SqlLocalD8.msi	36.6 MB	
Express 328ITv	LocalDB 64BIT\SqlLocalD8.msi	43.1 MB	
Express 64BITy ExpressAdv 32	MgmtStudio 32BiT\SQLManagementStudio_x86_ENU.exe	673.0 MB	
ExpressAdv 64 ExpressAndTec	MgmtStudio 64BiT\SQLManagementStudio_x64_ENU.exe	683.9 MB	
ExpressAndToc			
LocaIDB 64BIT	Download Total size: 880.6 MB		

- SQL Server Express (sadece veritabanı kurulumu) için bilgisayarda .NET 3.5 SP1 veya .NET 4'ün kurulması gerekir.
- Öncel Sql Server Express sürümünü daha sonra ise SQL Server Management Studio aracını kurmalıyız.

SQL Server Kurulum

SQL Server kurulum kontrol

🐮 SQL Server 2014 Setup				-1		Х
Install Rules						
Setup rules identify potential can continue.	problem	is that might occur while running Setup. Failures must be correcte	d before Setup			
License Terms	Ope	ration completed. Passed: 6. Failed 0. Warning 1. Skipped 0.				
Global Rules						
Microsoft Update						
Product Updates	Hie	de details <<			Re-I	run
install Setup Files	View	e detailed report				
Install Rules		-	-			
Feature Selection		Rule	Status			
Feature Rules		Fusion Active Template Library (ATL)	Passed			
Instance Configuration		Previous releases of SQL Server 2008 Business Intelligence Devel	Passed			
Server Configuration		Consistency validation for SQL Server registry keys	Passed			
Easture Configuration Rules		Computer domain controller	Passed			
Installation Progress		Microsoft .NET Application Security	Passed			
Complete		Windows Firewall	Warning			
complete		Block install when Microsoft SQL Server 2014 CTP1 is present.	Passed			
		< Back Next >	Cancel		Help	

SQL Server kurulum özellikler

🐮 SQL Server 2014 Setup			>					
Feature Selection	install.							
License Terms	Features:	Feature description:						
Global Rules Microsoft Update Product Updates	Instance Features Database Engine Services Solution Services Shared Eastures	The configuration and ope instance feature of a SQL S isolated from other SQL Se Server instances can opera	ration of each erver instance is rver instances. SQL te side-by-side on					
Install Setup Files	SQL Client Connectivity	Prerequisites for selected fe	Prerequisites for selected features:					
Install Rules Feature Selection Feature Rules	Redistributable Features	Already installed: Windows PowerShell 2 Microsoft .NFT Framey	.0 vork 4.0					
Server Configuration		Disk Space Requirements						
Database Engine Configuration Feature Configuration Rules Installation Progress		Drive C: 1058 MB required, available	125108 MB					
Complete	Select All Unselect All							
	Instance root directory:	:\Program Files\Microsoft SQL Server\						
	Shared feature directory:	:\Program Files\Microsoft SQL Server\						
	Shared feature directory (x86):	:\Program Files (x86)\Microsoft SQL Server\						

- Instance Configuration (Oluşum Yapılandırması): Veritabanına ulaşım için gerekli olan isimdir.
- Bir bilgisayarda birden fazla veritabanı oluşturulabilir.
- Kullanıcıların bir sistemdeki veritabanına ulaşmaları için ilgili bilgisayarın ağdaki adresini ve veritabanı oluşum adını (InstanceName) bilmesi gerekmektedir.
- Kurulum aşamasında default instance configuration seçilebilir.

SQL Server Instance Configuration

📸 SQL Server 2014 Setup					-		×
Instance Configuratio Specify the name and instance	n e ID for the instance of S	QL Server. Instance	ID becomes part of t	he installation path			
License Terms Global Rules Microsoft Update Product Updates Install Setup Files Install Rules Feature Selection Feature Rules Instance Configuration	Default instance Named instance: Instance ID: SQL Server directory: Installed instances:	SQLExpress SQLEXPRESS C:\Program Files\	Microsoft SQL Server ¹	MSSQL12.SQLEXPI	RESS		
Database Engine Configuration Patabase Engine Configuration Resture Configuration Rules Installation Progress Complete	Instance Name	Instance ID	Features	Edition	N	(ersion	
			< Back	Next > 0	Cancel	Help	0

SQL Server Configuration

- Server Configuration (Sunucu Yapılandırma): SQL Server veritabanın nasıl çalışacağının (başlayacağının) ayararının yapıldığı yerdir.
- Bilgisayar açılır açılmaz çalışılması isteniyorsa Automatic seçilmelidir.
- Manuel ya da Disabled seçildiği zaman veritabanı çalıştırılmak istendiğinde Windows Servislerinden MS SQL Server servisinin başlatılması gerekir.
- Kurduğunuz sunucu veritabanı sunucusu ise Automatic seçmekte fayda var.
- İlk başlarda genelde kullanıcılar bunu automatic seçmez. Daha sonrada veritabanını başlamadığı için bağlantı (connection) işleminde hata alırlar.
- Veritabanına bağlanmak için öncelikle veritabanı sunucusunun (MS Sql Server) çalışıyor olması gerekir.

SQL Server Configuration

🃸 SQL Server 2014 Setup				-		×
Server Configuration						
Specify the service accounts ar	nd collation configuration.					
License Terms Global Rules	Service Accounts Collation					
Microsoft Update	Microsoft recommends that you	use a separate account for each	SQL Server servi	ce.		
Product Updates	Service	Account Name	Password	Startup	о Туре	
Install Setup Files	SQL Server Database Engine	NT Service\MSSQL\$SQL		Autom	atic	~
Install Rules	SQL Server Browser	NT AUTHORITY\LOCAL		Autom	atic	~
Instance Configuration Server Configuration Database Engine Configuration Feature Configuration Rules Installation Progress Complete						
		< <u>B</u> ack <u>N</u> ext	> Cano	el	Hel	р

SQL Server Database Engine Configuration

- Database Engine Configuration (Veritabanı Yapılandırması): Bu adımda, MS SQL Server veritabanı motoru servisine yönetici olarak erişirken kullanılacak kimlik doğrulama yöntemi belirlenir.
- Windows authentication mode seçildiği zaman sadece kurulu olan bilgisayardan bağlanılabilir. Zaten sadece o bilgisayar kullanıcılarına yetki vermiş olunuyor.
- Mixed Mode (SQL Server authentication and Windows authentication) denildiği zaman bu bilgisayar kullanıcıları ve SQL Serve'ın default user'ı olan sa kullanıcısına da yetki vermilmiş olunur.
- SQL Server veritabanına network üzerinden yani diğer bilgisayarlardan da direk bağlanabilmek için Mixed Mode seçilmelidir.

SQL Server Database Engine Configuration

🏗 SQL Server 2014 Setup					-		×
Database Engine Config Specify Database Engine auther License Terms	guration ntication security mode, a	administrators and	data directories	FILESTREAM			
Global Rules Microsoft Update Product Updates Install Setup Files Install Rules Feature Selection Feature Rules Instance Configuration Server Configuration Database Engine Configuration Feature Configuration Rules	Specify the authent Authentication Moo O Windows authen Mixed Mode (SQ Specify the password: Confirm password: Specify SQL Server 1	ication mode and : de ttication mode L Server authenticu rd for the SQL Serv	administrators fo ation and Windo er system admin	or the Database En ws authentication istrator (sa) accou	gine.		
Installation Progress Complete	DESKTOP-ANV7JLU Add Current User	\tasyurek_nap_pc	(tasyurek_nap_po emove	;)	SQL Server at have unrestri to the Databa	dministrato cted access ase Engine.	ß
			< Back	Next >	Cancel	Help	

- SQL Server veritabanına bağlanmak ve yönetmek için SQL Server Management Studio aracı kullanılır.
- Express sürümlerinde bu araç kurulu gelmediğinden dolayı bu aracı ayrıca kurmak gerekir.
- İndirilen dosyadan SQLManagementStudio... isimli exe çalıştırılır.

SQL Server Add Features

SQL Server Management Studio Kurulum

lobal Rules	(	Perform a new in	stallation of SQL Server 2	014				
licrosoft Update		Select this option	n if you want to install a r	new instance of SQL S	erver or want to i	install share	ed	
roduct Updates		components suc	h as SQL Server Manager	ment Studio or Integra	tion Services.			
stall Setup Files	0	Add features to a	n existing instance of SQ	L Server 2014				
stall Rules		SQLEXPRESS						
stallation Type		Select this option	n if you want to add featu	ures to an existing in	ance of SQL Serv	ver. For exa	mple, yo	u
cense Terms		want to add the	Analysis Services features	s to the instance that	tains the Data	abase Engir	ne. Featu	res
eature Selection		within an instand	e must be the same edition	on.	Man	egeme	nt sti	ud
eature Rules	Pular				kur	acagii	nız iç	;In
eature configuration P	nules	Installed instances:			DU	nu seç	iyori	uz
omplete		Instance Name	Instance ID	Features	Edition	Ver	sion	
ompiete		SQLEXPRESS	MSSQL12.SQLEXPR	SQLEngine, SQLEn	Express	12.0	.2000.8	

SQL Server Management Studio Features

SQL Server 2014 Setup			- 0	×				
Feature Selection Select the Express features to	o install.							
Global Rules	Features:		Feature description:					
Microsoft Update Product Updates nstall Setup Files	Instance Features Shared Features Client Tools Connec	tivity rds Compatibility	The configuration and operation of each instance feature of a SQL Server instance is isolated from other SQL Server instances. SQL Server instances can operate side-by-side on	^				
nstall Rules	Client Tools SDK	as companying	Prerequisites for selected features:					
icense Terms	Management Tools	- Basic	Already installed:					
eature Selection	SQL Client Connecti	vity SDK	Windows PowerShell 2.0					
eature Rules	Redistributable Features		Microsoft .NET Framework 5.5					
eature Configuration Rules			Disk Space Requirements					
omplete			Drive C: 1616 MB required, 122055 MB available	< >				
	Select All Unselect	t All						
	Instance root directory:	C:\Program File	s\Microsoft SQL Server\	Ľ				
	Shared feature directory:	C:\Program File	es\Microsoft SQL Server\					
	Shared feature directory (x8	6): C:\Program File	s (x86)\Microsoft SQL Server\	l				

SQL Server Management Studio Open

SQL Server Management Studio Connect

	📕 Connect to Serve	1	
	Connect to Serve	SQL Server 2014	
	Connect to Serve	SQL Server 2014	
	Connect to Server Microsoft	SQL Server 2014 Database Engine DESKTOP ANV7JLU/SQLEXPRESS SQL Search detection	
	Connect to Server Microsoft : Server type: Server name: Authentication:	SQL Server 2014 Database Engine DESKTOP-ANV7JLU/SQLEXPRESS SQL Server Authentication Tag	
	Connect to Serve Microsoft Server hype: Server hame: Authentication: Login: Passesserver	SQL Server 2014 Database Engine DESKTOP-ANV7/LU/SQLEXPRESS SQL Server Authentication aa	
	Connect to Server Microsoft Server hype: Server hame: Authentication: Login: Password:	SQL Server 2014 Database Engine DESKTOP-ANV7/LU\SQLEXPRESS SQL Server Authentication sa T Remember password	

SQL Server Connection

- SQL Server eğer çalışıyorsa direk bağlanacaktır.
- Eğer SQL server "Automatic" çalışsın seçilmediyse bağlanmayacaktır.
- Bunun için "bilgisayar" içonuna sağ tıklayıp "yönet" seçeneği seçilerek "bilgisayar yönetimi" ekranı açılmalıdır.
- Hizmetler ve uygulamalar sekmesi alıntaki hizmetler sekmesinden SQL Server hizmetinin çalışıp çalışmadığı kontrol edilmelidir.
- Çalışmıyorsa bağlantı kurulmak istendiğinde bir sonraki ekranda gelen mesaj gösterilecektir.

SQL Server Management Studio Connect Error

Bilgisayar Yönetimi

a (	Aç		
	Hızlı erişime sabitle		
	Yönet		
	Başlangıç'a sabitle		
	Ağ sürücüsüne bağlan		
	Ağ sürücüsü bağlantısını kes		
	Kısayol oluştur		
	Sil		
	Yeniden adlandır		
	Özellikler		
	x		
yx a	X		
yx a	X 19		
yx :	X 8		
yx i Iero Edg	23 Solit e		
yX 2			
yx : Icro Edg			
yx i icro Edg			

Windows Servisler

🔝 Bilgisayar Yönetimi						- 0	×
🖕 🔿 👔 🛅 🔯 🛼	aim 2 📻 🕨 🖩 11 10						
🔝 Bilgisayar Yönetimi (Yerel)	O. Hizmetler					Eylemler	_
🗸 👔 Sistem Araçları	SOL Server (SOLEXPRESS)	Ad A	Aciklama	Durum	Baslan(A	Hizmetler	
> 🕑 Görev Zamanlayıcı	SQL SEIVER (SQLEXI RESS)	C Sanal Dick	Dickler bi	baram	Elle	Ek Eulemler	
> 🛃 Olay Görüntüleyicisi	Hizmeti <u>başlat</u>	Ch Castifika Vaumaa	Diskier, Di	Caliconer	Lie	EK Eylemier	
> 22 Paylaşılan Klasorler		Character Account Manager	Managers	Çalişiyor	Deurse	SQL Server (SQLEXPRESS)	
> Perel Kullanicilar ve Gru	Asiklama	Sister Ethislikles Assess	Manages	Caluman	Otoma	Ek Evlemler	
Avant Vanaticici	Provides storage, processing and	Sistem Olay Bildirim Hirmeti	Sistem of	Calication	Otoma		
Penolama	controlled access of data, and rapid	SNMP Vakalama	Verel va d	çalışıyol	File		
Disk Yönetimi	transaction processing.	Sorup Raporlari Depetim M	Ru hizmet		Elle		
Hizmetler ve Uvgulamalar		SOL Server (SOLEXPRESS)	Provides s		Otoma		
Q. Hizmetler		SOL Server Agent (SOLEXPR	Executes i		Devre [		
i WMI Denetimi		SOL Server Browser	Provides	Calisivor	Otoma		
> 📑 SQL Server Configuratic		SOL Server VSS Writer	Provides t.	Calisivor	Otoma		
		SSDP Bulma	SSDP algil	Calisivor	Elle		
		Sunucu	Bu bilgisa	Calisivor	Otoma		
		Sürücüleri en ivi duruma getir	Depolam	1	Elle		
		SysMain	Zaman içi	Calisiyor	Otoma		
		System Guard Calisma Zam	Windows	Calisivor	Otoma		
		Sifreleme Dosya Sistemi (EFS)	Şifrelenmi		Manue		
		Sifreleme Hizmetleri	Üç yöneti	Çalışıyor	Otoma		
		🖏 Tak ve Kullan	Çok az ve	Çalışıyor	Elle		
		🖏 Tanı İlkesi Hizmeti	Tanılama İ	Çalışıyor	Otoma		
		🥋 Tanılama Hizmeti Ana Bilgis	Tanılama	Çalışıyor	Elle		
		🖏 Tanılama Sistemi Ana Bilgis	Tanılama		Elle		
		🏟 Taşınabilir Aygıt Numaralan	Çıkarılabil		Manue		
		TCP/IP NetBIOS Yardımcısı	Ağdaki ist	Çalışıyor	Manue		
		Carlefon	Yerel bilgi		Elle		
		🖏 Telefon Hizmeti	Cihazda t		Manue		
		C Temalar	Kullanici	Calisivor	Otoma 🗸		